

Deklaracija o našem putu u EU

Blog

Posted by:

Objavljeno: 2010/11/23 20:12:22

Fonogram moje rasprave u Hrvatskom saboru 23. studenog 2010. o prijedlogu promjene termina održavanja referenduma o ulasku Hrvatske u EZ.

Napomena: uz svoju raspravu donosim i odgovor ministra Jandrokovića. Prosudite sami na koja je moja pitanja odgovorio.

Prvo želim izraziti čuđenje, uvaženi gospodine ministre što niste bili u stanju Prijedlogu promjene teksta Deklaracije predložiti cijeli tekst nego samo jednu točicu koju predlažete da se promijeni. U prošlom mandatu kada je ona bila usvajana vi ste bili saborski zastupnik i vodili ste odbor za vanjske poslove, ako se ne varam, pa za kolegice i kolege koji nisu bili zastupnici u prošlom mandatu ili jesu pa su zaboravili, osim ovoga što mislite malo zbrljati i mijenjati Deklaraciju, dozvolite mi da vas podsjetim na tri odredbe teksta Deklaracije.

Citiram: Opredijelivši se za vrednote i ciljeve na kojima počiva Europska unija, te prihvaćajući načela na kojima se temelji Ustav europske unije (koji je nakon 2005. nešto izmijenjen, to znate kao ministar vanjskih poslova), kao i cijeneći kulturu poštivanja različitosti, tolerancije, solidarnosti i ravnopravnosti, očuvanja identiteta, jezika, tradicije i kao partnerstva među državama....

To je jedna stavka preambule Deklaracije. Spominje se očuvanje jezika, Hrvatskog jezika.

Druga alineja preambule glasi: Želimo da članstvo u Europskoj uniji bude izraz volje građana Republike Hrvatske na osnovi odluke temeljena na što boljoj informiranosti kao i transparentno vođenog procesa pregovora u kojem će se redovito i javno raspravljati putem Nacionalnog foruma, riječ Nacionalni forum, napisan je velikim slovom "N". U pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji i drugih inicijativa te otvorenim dijalogom sa svim čimbenicima.

Nastavljam citirati tekst deklaracije čiju promjenu predlažete. Točka 6.: Hrvatski sabor naglašava nužnost osiguravanja transparentnog vođenja pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji kao i svoje uloge u raspravi o svim bitnim pitanjima koji proizlaze iz pregovora, to je točka 6. I točka 8. gospodine ministre, te 2005. ako se ne varam bio je prosinac 2005., je li prosinac? Negdje oko Božića, okupljali smo se u ovim dvoranama u Saboru u kritičnim trenucima prije početka pregovora i ušla je točka 8. kao ključna točka suglasja svih parlamentarnih stranaka i nezavisnih zastupnika koja je glasila da će se u Hrvatskoj referendum provesti prije potpisivanja pristupnog Ugovora a vi sada predlažete da se on provede nakon potpisivanja Ugovora.

I taj prijedlog ne tumačite niti obrazlažete apsolutni ni jednim vrijednosnim stavom, ni jednim razlogom, ni jednim povodom, ja čitam što pišete i u obrazloženju vašeg prijedloga nema ničeg gospodine ministre.

Ali moram vas podsjetiti da je tog istog dana Hrvatski sabor usvojio još jedan dokumenat a zove se Izjava Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske o zajedničkom djelovanju u procesu pregovora za članstvo u Europskoj uniji kojega smo također usuglašavali tih sudbonosnih večera u dvoranama desno od ove Sabornice. U kojoj je između ostalog također zapisano da: Vlada i Sabor narodu Republike Hrvatske obećavaju transparentne javno dostupne informacije pune upućenosti kao i otvorenog i transparentnog vođenja procesa pregovora, tijekom kojih se svim čimbenicima treba osigurati pravo na informaciju i dijalog. Putem nacionalnog foruma gospodine ministre. I ovdje u toj

izjavi riječ Nacionalni forum, upisano je velikim slovom "N". Tada je trebalo dati potporu Ivi Sanaderu jer je idući dan nakon rasprave glasanja o izjavi i Deklaraciji putovao u Bruxelles i doista to su bili ključni trenutci, dani pa i sati da se pregovori otvore i tom izjavom i Deklaracijom izvršna i zakonodavna vlast objavila je stranački i politički konsenzus o tome da Hrvatska želi u Europsku uniju.

Naroda, građane ove države nitko ništa ni onda ni do danas nije pitao.

Ponavljam ključne riječi iz oba dokumenta gospodine ministre: izraz volje građana, što bolja informiranost, transparentno vođenje pregovaračkog procesa, Nacionalni forum, otvoreni dijalog sa svim imbenicima. To su citati iz Deklaracije i izjave.

Sada vam postavljam 5 pitanja.

Prvo pitanje. Što se to promijenilo u Hrvatskoj vašem osobnom viđenju koji ste tada 2005. zagovarali kao i HDZ na čelu sa Sanaderom da se referendum mora održati prije potpisivanja pristupnog ugovora? Što je to bitno novoga? Jel to Europa od nas traži ili ste tada krivo prezentirali proces redosljeda radnji za punopravno članstvo u EU ili niste znali ili vas je tadašnji ministar vanjskih poslova ili glavni pregovarač krivo informirao? Koliko ja znam ništa od toga nije istina? Drugo pitanje. Po kojem Zakonu o referendumu će se provoditi taj referendum? Jel on napisan, pripremljen? Da li vi kao ministar vanjskih poslova znate da li vaš kolega resorni ministar piše i priprema novi Zakon o referendumu i kakve će odredbe u njemu biti oko europskog referenduma? Nemojte mi citirati ustavne promjene, ja ih znam.

Treće pitanje. Uspjeh, osnov i demokratičnost referenduma ocjenjuje se i po sređenosti biračkih ili glasačkih popisa. Što ste učinili da do dana održavanja referenduma oni budu raščišćeni? Vi ste jedan od tri najodgovornija ministra i odustali ste od novog Zakona o prebivalištu kao osnov sređivanja biračkih potpisa jer ste prodali proračun za glasove SDSS-a zbog odustajanja od tog zakona.

Pitanje 4. Ministar Šuker i Mlakar izjavili su da je ovaj referendum vrijedi samo 50 milijuna kuna koliko je u proračunu predviđeno, jer na njemu se neće glasati u Gvatemali, Meksiku i Nikaragvi. Zna li vi za odluku Ustavnog suda da biračko pravo i pravo na referendumu ne može ovisiti o mjestu prebivališta, nego ovisi o državljanstvu RH, pa će i na ovom referendumu birači državljani RH u Meksiku, Nikaragvi, Zanzibaru i Tunguziji i uputite u to i svoje kolege članove Vlade.

I pitanje 5. Kakav je pravni i politički položaj RH ako vi uvjerite premijerku da potpišete pristupni ugovor, a on na referendumu ne prođe? Što tada? Što se tada događa? Protumačite proceduru. Vi potpišete pristupni ugovor, vi parafirate a predsjednice Vlade potpiše, a građani na referendumu odbiju. Koja je politička pozicija Hrvatske tada u Europi? Ambasador Amerike vam je jučer opalio šamarčine i rekao godinu dana ste bacili i potrošili na Europu i zaboravili na Hrvatsku. Ministre imate govornicu, odgovarajte mi s govornice, nemojte mi dovikivati. Ja sam javno vama postavio pitanje. I 2005. ste bili u Saboru kada smo ove dokumente donášali i vi ste ih u ime vladajuće većine ...

PREDSJEDNIK: Hvala. Prije toga replika jedna pa ćemo onda. Gospođa zastupnica Ingrid Antičević Marinović.

INGRID ANTIČEVIĆ MARINOVIĆ: Kolega upravo ovo što ste izjavili može se reći i to da ćemo se naći dakle ja čvrsto vjerujem da će to biti što prije tijekom sljedeće godine da će se i potpisati takva ugovor pa će nešto reći i o pravno političkim implikacijama, a vjerojatno će i ministar imati što tu reći. Ali stvar je u tome da ćemo se mi naći na jednom dobrom sveučilištu. Kakvi smo mi učeniči? Jesmo li mi savladali ono osnovno gradivo? To su i dalje problemi koje moramo ubrzano rješavati, a koje vidimo nažalost i sa ovim proračunom da niti strukturni niti reformski zahvati ne idu u tom pravcu. A i ono što se izglasalo, ono što je normativa, praksa nam duboko šepa, a provjera upravo EU ide i na tom tragu. Ne samo što smo zapisali nego ono što živimo i što svjedočimo svakodnevnim radom i djelom. Vaše pitanje kakve su pravne implikacije, ja vjerujem i to upravo da će ljudi da će naši građani reći tome da. Međutim, naši problemi nisu riješeni u EU nego već standardi se zahtijevaju od nas. I naša vlast nije riješila time probleme, jer je Hrvatska uspješna ne

samo jel u EU nego se stvaraju onda novi standardi. Ali bolji život ovisi o tome koliko je uspješna vlada u domicilnoj državi. Ali dobro ste ovdje spomenuli i one daleke sada veæ otvaranje pretprijetnih pregovora 2005. godine, govorite o ovom èestitkama, govorite o Ivi Sanader. Sjetimo se da je odmah sutradan nièim izazvan, javio se tko drugi nego onda èovjek Wolfgang Kulterer koji je rekao ovako: "Prvi sam èestitao svom velikom prijatelju premijeru Sanaderu s kojim sam zakljuèio prvi veliki posao u Hrvatskoj". To je bila 2005. I sada raèunajte 5 godina nazad koje su to godine pa možete raèunati ono što je pisao Feral i što su pisali naši mediji. Ali sada je to predmet meðunarodnih istraga. Dobro da ste im se javili kolega Šeks, mislim da me podupirete.

PREDSJEDNIK: Feral se ugasio, pa prema tome ugasio se i mi o tomu. Odgovor na repliku gospodin zastupnik Dragutin Lesar.

DRAGUTIN LESAR:

Ima svakojakih Ferala, neki su ugašeni , neki još svijetle pa bili i zastupnici poput mene iza stupa. Vidite ovaj stup je uvijek ispred mene, pa sam ja jedini zastupnik. Pravi zastupnik vidite. Ovi su svi predstavnici a ja sam zastupnik. Imaju li graðani RH koji su protiv ulaska u EU pravo na javni govor? Ja mislim da imaju. Ja govorim i propitujem i u njihovo ime. Korigiram se nije bio prosinac, jer je deklaracija objavljena 24. sijeènja 2005.

Ali ono što je posebice frapantno da osoba koja je tada bio zastupnik i predsjednik odbora, a danas ministar vanjskih poslova, isti dokument, istu èinjenicu, najvažniji trenutak odlučivanje graðana RH na referendumu nije u stanju obrazložiti što se to bitno promijenilo da mi odlučujemo dakle graðani RH nakon što se potpiše pristupni ugovor.

Što hoæete reæi, niste 2005. znali što pišete u deklaraciju izjavu ni vanjski poslovi ni glavni pregovaraè ni premijer ni vi ili pak je u pozadini strah, strašno veliki strah da možda ipak referendum ne bi uspio i nakon ustavnih promjena po kojima je dovoljno da na njega izaðe glavni odbora HDZ-a i glasa za, pola od njih.

Drugi put ministra budite barem toliko sposobni i spretni da dokument kojega mijenjate dajete cjelovito, a niste ga dali, niste dali cijeli tekst deklaracije...

PREDSJEDNIK:Hvala.

DRAGUTIN LESAR:

I dajte obrazloženje prijedloga.

PREDSJEDNIK: To je odgovor na repliku. Ministar Jandrokoviæ, izvolite.

GORDAN JANDROKOVIÆ:

Zahvaljujem se, gospodine predsjednièe, kao što se zahvaljujem i klubovima zastupnika HDZ-a, SDP-a, HNS-a i HSU-a na vrlo konstruktivnom doprinosu. Zahvaljujem se i gospodinu Lesaru koji je tada, ako se dobro sjeæam, bio zastupnik isto tako HNS-a kao što sam ja bio predsjednik Odbora za vanjsku politiku Hrvatskoga sabora pa ste vi promijenili svoje boje i promijenili retoriku i koliko vidim, èini mi se da bi željeli preuzeti možda barjak onih koji se protive ulasku Hrvatske u Europsku uniju jer smatrate da je to politièki oportuno.

Ali ja bih vas sad molio da mi ne prijetite s tim prstom jer nije baš jako strašan. Vidim vas iako ste iza stupa.

... /Upadica se ne razumije./...

... /Buka u dvorani./...

Gospodine predsjednièe.

PREDSJEDNIK: Molim vas. Molim vas! Izvolite, ministre.

GORDAN JANDROKOVIÆ:

Dobro, uglavnom, ja æu odgovoriti na nekoliko vaših pitanja koje ste postavili. Dakle, isticali ste Nacionalni forum, ne znam zašto ste ga isticali, vjerojatno niste pratili njegov rad. On je održao 18 sastanaka po svim dijelovima Hrvatske.

Nakon što je Nacionalni forum završio sa svojim radom mi nastavljamo s tim aktivnostima i upravo kolega državni tajnik Plenkoviæ gotovo svaki tjedan je u jednoj od hrvatskih županija gdje informira

hrvatske građane, poduzetnike, poljoprivrednike, studente i sve one zainteresirane građanke i građane o tome što će Europska unija donijeti Republici Hrvatskoj i koje su to dobre, pozitivne stvari, a koje su eventualno one manje dobre.

Stoga je i porasla potpora za članstva Europskoj uniji i ovo zadnje istraživanje koje je provelo Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija pokazuje da od 70% onih koji bi izašli 62% bi glasovalo za ulazak Hrvatske u Europsku uniju i to je do sada najveći postotak unazad nekoliko godina hrvatskih građanki i građana koji bi podržali ulazak Hrvatske u Europsku uniju.

Što se tiče objašnjenja da ste bili u sabornici kada sam o tome govorio onda biste čuli vjerojatno zašto smo se odlučili da promijenimo termin održavanja, ne znam možda ste bili u kafiću, ali vas ovdje nisam vidio, onda bi znali zašto mijenjamo. I mislim da se nemamo čega sramiti jer smo odluku o tome da referendum održimo poslije završetka pregovora, a prije potpisivanja donijeli svi zajedno zato što se u onome trenutku 2005. godine činilo da je to bolje, da je korisnije za Hrvatsku.

O tome me nije mogao informirati glavni pregovarač jer u to vrijeme još glavnog pregovarača nije ni bilo, to isto tako niste znali kada ste u svom nastupu prozvali glavnog pregovarača. Tada ga još nije bilo.

A tu odluku donijeli smo prije svega iz razloga što želimo da građanke i građani u trenutku donošenja tako važne odluke gospodine Lesar kao što je članstvo u Europskoj uniji, budu posve sigurni što ono znači te upoznati sa uvjetima pod kojima se ono ima dogoditi, a to je uvjereni smo moguće tek onda kada uvjeti članstva budu posve jasni, pravno definirani i konačni, a to će se dogoditi upravo sa potpisivanjem ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Dakle, smatramo da građani imaju pravo odlučiti o tome žele li Hrvatsku u Europskoj uniji ili ne žele, nakon što cijeli proces bude potpuno završen. U onome trenutku 2005. svi oni koji su o tome odlučivali, u tome su sudjelovali i tadašnji premijer, vođa oporbe, predstavnici svih parlamentarnih stranaka, svima se u tom trenutku pa tako i meni koji sam bio predsjednik Odbora za vanjsku politiku, činilo nam se da je to bolje.

Međutim, danas nakon evo pet godina i nešto mjeseci mislimo ipak da je ispravnije, poštenije prema hrvatskim građanima da oni odlučuju na referendumu nakon što potpišemo pristupni sporazum.

Dakle, nema nikakvog straha, nema nikakvih razloga da bilo što krijemo. Razlog je jedino u tome što smatramo da je to korektnije i bolje za hrvatske građane i za hrvatske građanke.

Nadalje, spominjete veleposlanika Folia. Ako ste pažljivo pratili što je veleposlanik rekao onda biste vidjeli da je ono što je jučer učinila Hrvatska televizija i Dnevnik Hrvatske televizije nešto što nije u skladu s profesionalnim standardima novinarstva, da su izokrenuli jednu izjavu veleposlanika Sjedinjenih Američkih Država i pokušali kroz manipulaciju onim naslovom i uvodom pokušali interpretirati njegovu izjavu da je on rekao trebate birati između reformi za Europsku uniju i gospodarskih reformi.

To naravno da nije točno niti je to tako veleposlanik rekao. On je rekao da se moramo koncentrirati naravno i na Europsku uniju, ali isto tako i na promjenu poduzetničke klime, na sve ono što je nužno kako bi privukli investitore i kako bi snažnije krenuli u gospodarski oporavak i gospodarski rast.

Dakle, nije točno to što govorite. Možda biste vi to željeli, ali to na vašu žalost nije tako.

Što se tiče pravnih implikacija, pa rekli ste da govorite u ime onih koji se protive ulasku u Europsku uniju pa imam i ja pravo polemizirati vjerojatno s vama ili vi mislite da ako ste vi protiv Europske unije da mi koji smo za trebamo šutjeti na vaše argumente, iako vrlo često ti argumenti nisu ozbiljni nego su plod vaše želje da skrenete pozornost na sebe i da pokušate dobiti koji politički bod od onih koji nisu za to da Hrvatska uđe u Europsku uniju.

Ali, Hrvatska demokratska zajednica, stranka koja predvodi ovu koaliciju, svi koalicijski partneri pa i velika većina ostalih stranaka ovdje u Parlamentu, zagovara ulazak Hrvatske u Europsku uniju. To je dobro, to je korisno za hrvatske građane, za hrvatske građanke.

I ja sam sasvim siguran da će na referendumu koji će se dogoditi u dinamici koju smo evo sada i najavili, još jednom se zahvaljujem svima koji ju podržavaju, da će na tom referendumu velikom

većinom odlučiti pozitivno i dati potporu ulasku Hrvatske u Europsku uniju.

Hvala lijepo.

PREDSJEDNIK: Hvala. Imamo jedan ispravak, gospodin Dragutin Lesar. Izvolite.

DRAGUTIN LESAR:

Gospodine ministre, rekli ste da sam ja promijenio stav od 2005. godine. Nisam, ja stav o Europskoj uniji nisam mijenjao. I onda i danas na referendumu bi i æu glasat za. Ali je strašno bitno, dakle to je vaš krivi navod, da se građanima omoguæi da o tome glasuju kao što je 2005. dogovoreno, prije potpisivanja pristupnog ugovora. Neæu se služiti cinizmom i bezobrazlukom kojim ste se vi služili. Prije, jutros vam je kukuriku koalicija strašno smetala. Upuæivali ste na njihov raèun, vaše kolege iz Vlade...

.../Upadica predsjednik: Što je ispravak?/...

... i zastupnika velike rijeçi, a sad im se zahvaljujete. I na kraju: 2005. kad su izjava i deklaracija raðeni ja sam bio u Saboru, u sabornici, na sastancima koje je sazivao gospodin Šeks zato znam njihov sadržaj, a vi ste tad bili kod frizerke.